

Inleiding over Psalm 113

Zingen: Psalm 113:1 en 2

Gebed

Lezen: Psalm 113

1 HALLELUJAH . Looft, gij knechten des HEEREN, looft den Naam des HEEREN.
2 ^aDe Naam des HEEREN zij ¹geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.
3 ^bVan ²den opgang der zon af ²tot haar nedergang zij de Naam des HEEREN geloofd.
4 De HEERE is hoog boven alle heidenen, ³boven de hemelen is Zijn heerlijkheid.
5 Wie is gelijk de HEERE onze God? ⁴Die zeer hoog woont,
6 ⁵Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde;
7 ^cDie den geringe uit het stof opricht, *en* den nooddriftige ⁶uit den drek verhoogt;
8 Om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks.
9 ⁷Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, ⁸een blijde moeder van kinderen.
Hallelujah.

Kanttekeningen:

1 Hebr. gezegend .

a Dan. 2:20.

2 . 2 Dat is, door de ganse wereld.

b Mal. 1:11.

3 Dat is, zij strekt zich wijder uit dan de hemel en de aarde doet.

4 Hebr. Die Zichzelf verheft met wonen .

5 Hebr. Die Zich vernedert om te zien . Alsof hij zeide: Hoewel Hij zo groot is en zo hoog gezeten, zo verwaardigt Hij Zich nochtans wel Zijn oog te slaan op al Zijn schepselen, en die te regeren door Zijn

voorzienigheid.

6 Of: uit den mesthoop , dat is, van een kleinen en nederigen staat, als 1 Kon. 16:2. Uit den drek verheffen betekent hetzelfde, zo hier, als 1 Sam. 2:8. Klgl. 4:5. Zie ook Ps. 22 de aant. op vers 30.

c 1 Sam. 2:8. Ps. 107:41.

7 Dat is, Die de onvruchtbare vrouw een huisgezin geeft, daar zij tevoren in het geheel geen gezin had.

8 Te weten zich verblijdende doordien Hij haar kinderen verleent. Zie Ps. 68:7.

Inleiding:

Deze avond willen we met elkaar stilstaan bij Psalm 113. Het is de eerste Psalm van het Hallel (Psalm 113 t/m 118) die gezongen werd tijdens het Pascha (Pesach). We zullen samen trachten de Psalm stap voor stap door te nemen, waarbij ik vooral de Bijbel en de kanttekeningen heb gebruikt. Geve de Heere de werking van Zijn Geest Die in al de waarheid leidt, Joh. 16:13.

Vers 1

Allereerst wil ik jullie wat meegeven hetgeen ik op www.wikipedia.nl vond over "Hallelujah" en de Hallelsalmen.

Hallelujah (ook wel Alleluja) betekent letterlijk 'Prijst God!'. Het woord is een samentrekking van Hallelu en Jah. Jah is de afgekorte term van JHWH, JaHWeH of JeHoVaH, de bijbelse Hebreeuwse naam van God de HEERE. Het betekent dus 'Prijst Jahweh!' of 'Prijst Jehovah!' In het Nederlands wordt vaak Halleluja geschreven. De psalmen 113-118 heten het Hallel. Halleel of Hallél betekent letterlijk "loof" of "prijs" en verwijst naar een joods gebed. Dit gebed is een lof- en jubelzang en bevat de psalmen 113 tot en met 118. Deze lofpsalmen worden op alle feestdagen (uitgezonderd Poerim) en op Rosj Chodesj (eerste dag van iedere maand in de joodse jaartelling) tijdens de joodse eredienst uitgesproken.

De oorsprong van dit gebed ligt in het feit dat tijdens het bestaan van de tempel de Levieten deze psalmen zongen bij het brengen van het Pesach-offer en maakt ook onderdeel uit van de hagada (op de sederavond wordt de uittocht uit Egypte herdacht en verteld aan de hand van de hagada). Haggada betekent: vertelling. Sederavond of seideravond is een avond aan het begin van het zeven (in Israël) of acht (buiten Israël) dagen durende Pesachfeest, waarop joden uit de Haggada lezen, 4 glazen wijn (of druivensap) drinken en een feestelijke sedermaaltijd gebruiken. In Israël wordt één sederavond gevierd en erbuiten twee. De Haggada behandelt de Joodse slavernij in Egypte en de uittocht uit Egypte. Seder betekent letterlijk: volgorde of orde, omdat de gebruiken volgens een volgorde of orde worden uitgevoerd die eveneens in de Haggada staan. Van oudsher worden deze psalmen tijdens de drie voet- of vreugdefeesten (Pesach, Soekot of loofhuttenfeest, en Sjavoet of wekenfeest dat 7 weken na Pesach wordt gevierd) door de chazan (is de voorganger bij een joodse gebedsdienst) en gemeente gezongen. Later zou Chanoeka toegevoegd worden. Halleel maakt geen onderdeel uit van Poerim omdat de lezing van Megillat Esther (de rol van Esther) de lofzang vervangt, het buiten Israël plaatshad en ook omdat de joden geen onafhankelijkheid verkregen dit in tegenstelling tot Chanoeka. Gedurende Soekot wordt voorafgaand het Halleel, de loelav (palmtak) en de etrog (verwant aan de citrusvrucht) ter hand genomen en naar alle windrichtingen geschud en vervolgens vangt men met Halleel aan, met uitzondering van sjabbat. Tijdens de tussendagen van Pesach en Soekot worden de tefilin (riemen waaraan doosjes die bij het Joodse ochtendgebed worden gedragen) voor het Halleel-gebed afgelegd. Tegenwoordig wordt ook op Jom Ha'atsmaet¹ en op Jom Jeroesjalajiem² Halleel gezegd. Halleel wordt meestal volledig gezegd. Heel Halleel bestaat uit psalm 113, psalm 114, psalm 115:1-11,12-18, psalm 116:1-11,12-19, psalm 117 en tot slot psalm 118. Tijdens de laatste 6 dagen van Pesach alsmede Rosj Chodesj worden echter de psalmen 115 en 116 overgeslagen. Op Rosj Chodesj Chanoeka wordt wel heel Halleel gezegd. Voorafgaand en ter afsluiting van Halleel wordt een beracha (een zegening, zegenspreuk, zegenwens of lofzegging) gezegd. Met "Groot-Halleel", wordt soms verwezen naar psalm 136. Een andere lofzang-rangschikking vindt men in de psalmen 145 tot en met 150 die onderdeel van sjachariet vormen. Sjachariet is het joodse ochtendgebed. Op weekdagen (niet op sjabbat) dragen mannen van 13 jaar en ouder tefilin, de gebedsriemen.

Psalm 113 is dus de eerste van de zes Halleel psalmen. Bij het Pesach werd het Halleel gezongen tijdens het slachten van de offerlammeren in de tempel, in de namiddag van de voorbereidingsdag op de 14e Nisan, en ook later thuis bij de viering van de Paasnacht. De Psalmen 113 en 114 werden voor de maaltijd gezongen, en 115-118 erna. Dit wordt onder andere vermeld in het Bijbelboek het Evangelie van Marcus, hoofdstuk 14:26, waarin staat dat Jezus en het gezelschap waarmee hij het 'Laatste Avondmaal' had gegeten na het beëindigen van de lofzang opstaan. In Mattheüs 26:30 staat dat de Heere Jezus na de paasmaaltijd met de discipelen de lofzang zongen: "En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg."

Hallelujah komt alleen in de Psalmen voor en in Openbaring 19:1-6. Het looft God klinkt hier tot in alle eeuwigheid. Hallelujah is een woord dat mag worden aangeheven door de verlost Kerk, door hen, die de Heere een nieuw lied (Psalm 33:3) heeft leren zingen. Aan de inhoud van dit woord en het nieuwe lied zijn we allen van nature geheel vreemd. Ook al nemen we het op de lippen of al zingen we het. We zingen van nature allemaal een oud lied, als gevolg van onze val in Adam. Dat oude lied is de Heere niet aangenaam, want de Heere zegt bij monde van de profeet Amos: "Doe het getier uwer liederen van Mij weg; ook mag Ik uwer luiten spel niet horen, Amos 5:23". Hebben wij door genade al de betekende zaak van het woord Hallelujah mogen kennen?

¹ onafhankelijkheidsdag, 14 mei 1948

² Israëlsche feestdag en betekent letterlijk "Jeruzalemdag". Jaarlijks wordt op deze nationale feestdag de hereniging van Jeruzalem op 7 juni 1967 gevierd

Alleen zij die in Christus zijn ingelijfd, in een weg van recht, want Sion zal door recht verlost worden, zijn degenen die deel hebben aan het hallelujah, en die zullen dat tot in alle eeuwigheid mogen aanheffen zoals we ook zien in het laatste Bijbelboek Openbaring. Gods kinderen moeten op aarde zo vaak klagen dat ze de Heere niet loven. Waarom?

Met David smeken ze dan: “Verlos mij van bloedschulden, o God, Gij God mijns heils, zo zal mijn tong Uw gerechtigheid vrolijk roemen. Heere, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen.” De kanttekeningen zeggen hierbij: “Leg in mijn mond een nieuw lied. Zie Ps. 40 op vers 4. Hij wil zeggen, dat zijn mond, door de droefenis over zijn zonden en betrachtning van zijn onwaardigheid, als gesloten was, en door Gods genade en troost van de Heilige Geest moest geopend worden.”

Het aanheffen van “hallelujah”, van het loven van God, is een werk van de Heilige Geest. Wat hebben we te smeken om de doorwerking van de Heilige Geest opdat God de HEERE verheerlijkt wordt. Het zijn hier de knechten des HEEREN die worden opgewekt om de Naam des HEEREN te loven. De knechten des HEEREN dat zijn zij die in de dienst des Heeren staan. Dat zijn knechten die vaak gelasterd, gehaat en gesmaad worden, vanwege het Woord des Heeren dat ze mogen en moeten brengen, en wat net als de prediking van de Heere Jezus haat en vijandschap oproept. Ze dragen ook daarin het beeld van hun Meester. De Heere bemoedigt ze, bij monde van Jesaja: “Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE, Jesaja 54:17.” Mozes wordt ook de knecht des HEEREN genoemd, Deut. 34:5, of knecht Gods, 1 Kronieken 6:49. Ook Jozua, de opvolger van Mozes, in Jozua 24:29 en Richteren 2:8. En David in Psalm 36:1. Ook het volk Israël wordt een knecht genoemd, zoals bijvoorbeeld in Jesaja 41:8: “Maar gij, Israël, Mijn knecht, gij Jakob, dien Ik verkoren heb; het zaad van Abraham, Mijn liefhebber”. De Heere Jezus wordt ook een Knecht Gods genoemd ten aanzien van de knechtelijke gedaante die Hij aannemen zou, en in Jesaja 49:3: “En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Knecht (d.i. Christus), Israël, door Welken Ik verheerlijkt zal worden.”, en in Filippensen 2:7: “Maar heeft Zichzelve vernietigd, de gestaltnis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden.” Dit wordt verklaard met de volgende woorden, namelijk dat Hij een ware menselijke natuur heeft aangenomen, en met dezelve een gans nederige en verachten staat, als van een slaaf of dienstknecht, om alzo voor onze zonden te voldoen, en tot onze verlossing Zijn Vader te dienen. Wij zijn allen van nature dienstknechten der zonde en vrij van de gerechtigheid, Rom. 6: 20, en moeten vrijgemaakt worden van de zonde en een dienstknecht der gerechtigheid worden, Rom. 6:18. We moeten door genade een dienstknecht worden van Jezus Christus, Rom. 1:1.

Calvijn zegt dat alle mensen worden opgewekt om God de eer te geven, maar dat de profeet inzonderheid tot de gelovigen spreekt, omdat zij alleen geestelijke ogen hebben om de hand Gods te onderscheiden. En deze herhaling “Looft, gij knechten” is niet overtollig, als wij bedenken, hoe koud en traag de mensen zijn in hun oefeningen der godsvrucht.

Over de Naam des HEEREN lezen we voor het eerst in Genesis 4:26: “Toen begon men de Naam des HEEREN³ aan te roepen.” Zie verder voetnoot 3 voor nadere verklaring.

---

³ De manier van spreken in de Hebreeuwse tekst hier gebruikt, wordt in verscheidene plaatsen genomen voor de aanroeping van des Heeren Naam, als 1 Kon. 18:24, 25, 26. 2 Kon. 5:11. Joël 2:32. Hand. 2:21. Rom. 10:13. Zo is zij ook hier genomen, doch daaronder begrepen zijnde, gelijk uit enige andere plaatsen blijkt, als Gen. 12:8; 26:25, de oefening van de ganse godsdienst. Zodat de zin hier is, dat men openlijk en met meerder vergadering de godsdienst begon in te stellen, alzo hij tevoren door Kaïn en de zijnen een tijdlang was bedorven en vervalst geweest. Anders: **Toen begon men naar den Naam des HEEREN te noemen.** Dat is, toen begonnen de rechte kinderen Gods zich van de anderen af te zonderen, en noemden zich het volk of de kinderen Gods. Deze zelve manier van spreken betekent ook elders **den Heere bij Name uit te roepen**, als Ex. 33:19; 34:5.

Vers 2

Toen aan Daniël de verborgenheid van de droom van Nebukadnezar in een nachtgezicht door de Heere werd geopenbaard, loofde hij de God des hemels (Daniel 2:19): “Daniël antwoordde en zei: De **Naam Gods** zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want Zijne is de wijsheid en de kracht. Want Hij verandert de tijden en stonden, Hij zet de koningen af en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft den wijzen wijsheid, en wetenschap dengenen die verstand hebben; Hij openbaart diepe en verborgen dingen; Hij weet wat in het duister is, want het licht woont bij Hem. Ik dank en ik loof U, o God mijner vaderen, omdat Gij mij wijsheid en kracht gegeven hebt, en mij nu bekendgemaakt hebt wat wij van U verzocht hebben, want Gij hebt ons des konings zaak bekendgemaakt.” Het is de Naam waarvan geschreven staat in Handelingen 4:12: “En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden.” Die naam is een persoon, namelijk God de Heere. Met de Naam⁴ des HEEREN wordt dus de drie-enige God bedoeld, Zijn eigenschappen, heerlijkheid, bevel en macht.

Vers 3

Bij dit tekstvers vinden we een verwijzing naar Maleachi 1:11, waar staat geschreven: “Maar van de opgang der zon tot haar ondergang zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een rein spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEERE der heirscharen.” De kanttekenaren verwoordden dat door de ganse wereld de Naam des HEEREN groot zal zijn onder de heidenen, niet alleen in het Joodse land, maar door de ganse wereld zal men Mij eren en aanroepen, hetwelk ten tijde van Christus en daarna is volbracht. Zijn Naam zal reukwerk en een rein spijsoffer toegebracht worden, dat betekent dat men de HEERE de rechte godsdienst zal bewijzen, versta de innerlijke en ware godsdienst en geestelijke offeranden. Dus wat we hier lezen is heel belangrijk, want het eren van de Naam des HEEREN en de leer van Christus (2 Joh. 1:9) zijn dus nauw aan elkaar verbonden. De leer van de rechtvaardiging van de goddeloze, het sola gratia, sola scriptura en sola fide. Zalig worden is een éénzijdig Godswerk, waarin de mens puur lijdelijk is. Wat druist daar niet tegen op? Wij hebben geen beweegoffers in onze natuurstaat waarmee we de Heere kunnen behagen, want we zijn dood in de zonden en de misdaden. De Heere roept Zijn volk uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. De Heere gebruikt daarvoor zijn Woord en Geest. Dan worden we allereerst gebracht in een afgaande weg, want het einde van de wet is... sterven, Rom. 1:32. De moordenaar, naast de Heere Jezus aan het kruis, riep uit: “Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij toch rechtvaardiglijk, want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben; maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. En hij zei tot Jezus: Heere, gedenk mijner als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn, Lukas 23:40-42.” Daar werd van een vloeker een bidder gemaakt.

Dat mocht Saulus van Tarzen ook ondervinden toen hij van zijn paard van eigengerechtigheid geschoten was. Hij at en dronk drie dagen en drie nachten niet! Toen stond er: “En ziet hij bidt”.

⁴ In het OT: **Naam Gods**, voor **God Zelfen**, Ps. 20:8; 72:19; 76:2; 79:9; 119:55. Spr. 18:10. Jer. 14:7. **Naam Gods**, voor **prijs en ere Gods**, Ps. 72:17; 106:7, 8; 109:21; 116:13, enz. Jes. 48:9, 11; 57:15.

In het NT: **Naam. Gods**, betekent God Zelf, Zijn eigenschappen, bevel en macht, Matth. 6:9; 21:9; 23:39; Mark. 11:9. Luk. 1:49; 11:2; 13:35; 19:38. Joh. 12:13. Hand. 2:21. Rom. 2:24; 9:17; 10:13; 15:9. 1 Tim. 6:1. Hebr. 6:10. Jak. 2:7; 5:10. 3 Joh. vs. 7. Openb. 3:12; 11:18; 13:6. **Van Christus**, waardoor Hij van anderen wordt onderscheiden, namelijk **Jezus**, Matth. 1:21, 23, 25. Luk. 1:31; 2:21, **Hij Zelf**, Zijn bevel, macht en leer, Matth. 7:22 10:22 12:21 18:20 19:29 24:5, 9 28:19. Mark. 6:14; 9:37, 38, 39, 41; 13:6, 13; 16:17. Luk. 9:48, 49; 10:17 21:8, 12, 17 24:47. Joh. 1:12 2:23 3:18 14:13, 26 15:16, 21 16:23, 24, 26 20:31. Hand. 2:38 3:6, 16 4:10, 12, 17, 18, 30 5:28, 40, 41 8:12, 16 9:14, 15, 16, 21, 27, 29 10:43, 48 15:17, 26 16:18 18:4 19:5, 13, 17 21:13 22:16 26:9. Rom. 1:5. 1 Kor. 1:2, 10; 5:4 6:11. Ef. 5:20. Filipp. 2:9, 10. Kol. 3:17. 2 Thess. 1:12; 3:6. 2 Tim. 2:19. Hebr. 1:4. Jak. 5:14. 1 Petr. 4:14. 1 Joh. 2:12; 3:23; 5:13. Openb. 2:3, 13; 3:8 19:12, 13 22:4, 22:4, **Heiligen Geestes**, Matth. 28:19.

Hij had heel zijn leven gebeden, maar het was enkel vloeken. En de Heere werkt door bij die moordenaar en Saulus van Tarzen, want ze krijgen Jezus en Zijn weldaden toegepast aan hun harten. De Heere sprak tot hen en tot al Zijn volk: "Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven." Dan krijgen ze het geloof erbij. Het is dan onmogelijk om niet te geloven. Dat is een waar geloof. Dat is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil. Aldus HC Zondag 7.

Ik wijd misschien wat veel uit bij dit tekstvers, maar kan niet genoeg benadrukken dat de ware geloofsbevinding: de verlossing door recht en de zekerheid des geloofs onmiskenbaar een eenheid zijn. Er is ook geen geloof buiten Christus, want buiten Christus is alles de dood, vloek, zonde en hel. Zonder geloof kan God ook niet behaagd worden. Zonder Christus kan God niet behaagd worden. Dus geloof en Christus zijn aan elkaar verbonden. Iemand die zegt te geloven en Christus niet kent in de toepassing, is nog niet in Christus, dus nog steeds op de brede weg. Dan hebben we een historisch geloof of een tijdgeloof. Men kan zeggen zondaar te zijn, angsten en verschrikkingen gehad te hebben, zelfs de Heere Jezus noemen (denk aan de dwaze maagden). Maar als dan wordt gevraagd Wie Christus voor hen is en hoe Hij is geschonken dan blijft het stil. Het zijn geen wijze maagden. Buiten de Vrijstad zijn we nog steeds onder de wet, dus onder de vloek. Buiten de enge poort wandelen we nog steeds op de brede weg des verderfs. Beseffen we dat? Kunnen we het nog uithouden buiten de Vrijstad, buiten Christus? Haast u, spoedt u, om uws levens wil! In de ziel van de tollenaar in de tempel schreeuwde het tot God: "O God, wees mij zondaar genadig." De tollenaar had boetvaardige handen, boetvaardige voeten, boetvaardige ogen en een boetvaardig hart. Hij ging gerechtvaardigd naar zijn huis, met vrede in zijn ziel. Hij had Christus als Zaligmaker ontvangen in zijn hart. Vrede met God. Als een vloekwaardige naar de tempel, het achterste plaatsje. En als een gerechtvaardigde naar huis omdat de Heere Jezus Christus tot zonde is gemaakt en vervloekt is geworden in zijn plaats en hij de gerechtigheid, heiligheid, wijsheid en volkomen verlossing had ontvangen. Wat een heerlijke, zalige ruil, mocht de tollenaar ten deel worden. De zaligheid is één groot wonder.

Vers 4 en 5

Deze verzen melden dat de HEERE zeer hoog is boven alle heidenen, en dat boven de hemelen Zijn heerlijkheid is, en dat Hij zeer hoog woont. Tegelijk geldt dat de HEERE te Sion woont (Psalm 9:12) en dat de HEERE woning maakt bij Zijn volk hetgeen de Heere Jezus antwoordde en zei tot Judas, de broeder van Jakobus: "Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken, Johannes 14:23." Boven de hemelen is Zijn heerlijkheid. Hemelen staat hier in het meervoud, net als bij Psalm 19:2 waar staat: "De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk." Hemelen is niet hetzelfde als hemel. De Herziene Staten Vertaling (HSV) spreekt in Psalm 19:2 van hemel. De tekst van Paulus kwam in mijn gedachten uit 2 Korinthe 12:2 waar het laatste gedeelte van luidt: "... dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in de derde hemel." De kanttekeningen geven het volgende hierbij aan: Dat is, in de woonplaats der heilige engelen en heilige zielen, die hij (vers 4) het paradijs noemt, bij gelijkenis genomen van het aardse paradijs. Zie Lukas 23:43 en Openbaring 2:7. De oorzaak waarom dit de derde hemel genaamd wordt, is omdat de lucht de eerste hemel gerekend wordt, de zichtbare hemelen waarin de sterren zijn, de tweede, en de hemel boven al die hemelen de derde hemel. In 1 Kon. 8:27 staat "... Zie, de hemelen, ja, de hemel der hemelen zouden U niet begrijpen;..." Toen ik de kanttekening las bij 2 Korinthe 12:2 dacht ik: het is veel

rijker dan alleen het woord hemel: De hemelen vertellen Gods eer! Dus de eerste hemel, de tweede hemel en de derde hemel! Zou het geen reden moeten zijn om de Staten Vertaling te handhaven? Die is veel voller en rijker! Ik ben geen kenner van het Hebreeuws en ook niet van het Grieks, maar ik heb toch gegronde redenen om aan te nemen dat de Statenvertalers het bij het rechte eind hebben gehad. Het lijkt wel of men nu zoveel licht heeft ontvangen om het beter te weten dan de Statenvertalers die gedreven werden door Gods Geest. Laten we het dus maar houden bij de Staten Vertaling. Er is de afgelopen 50 jaar nog nooit zoveel vertaald en hertaald en het heeft de verdeeldheid alleen maar meer in de hand gewerkt. Men beseft ook niet dat het Woord Gods een gesloten boek is voor de natuurlijke mens, want die begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden, 1 Korinthe 2:14.

Weet je wat nu zo'n wonder is wat Jesaja spreekt door de Heilige Geest in hoofdstuk 33:24: "En geen inwoner (van de stad Jeruzalem, van de christelijke kerk d.i. de gemeente van Christus) zal zeggen: Ik ben ziek; want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben." Dat is het volk wat in Sion woont, het geestelijke Sion, het hemelse Jeruzalem⁵. Dus waar de Heere woont, daar woont ook Zijn volk.

Vers 6

De HEERE woont niet alleen hoog, maar ziet zeer laag, in de hemel en op de aarde. Niets is er voor Hem verborgen. David getuigt hiervan in Psalm 139 en ook Job, die spreekt: "Ziet Hij niet mijn wegen, en telt Hij niet al mijn treden, Job 31:4?" De ziener Hanáni sprak tot koning Asa van Juda: "Want de HEERE aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen welker hart volkomen is tot Hem; gij hebt hierin zottelijk gedaan; want van nu af zullen oorlogen tegen u zijn, 2 Kronieken 16:9." Lees ook wat Spreuken 5:21 en 15:3 hierover zeggen. De kanttekeningen zeggen zo mooi: "Die Zich vernedert om te zien. Alsof hij zei: Hoewel Hij zo groot is en zo hoog gezeten, zo verwaardigt Hij Zich nochtans wel Zijn oog te slaan op al Zijn schepselen, en die te regeren door Zijn voorzienigheid."

Voor de goddeloze zal het alles weten van de HEERE tot eeuwige verschrikking zijn als Hij de boeken gaat openen en ten gerichte treedt, maar voor de godzaligen is het tot vertroosting dat de Heere alles weet en alles ziet. Zij verlangen met groot verlangen (als het geloof in de beoefening is) naar de wederkomst van de Heere Jezus, als Hij zal komen om te oordelen, de levenden en de doden.

Vers 7

We zagen al dat de HEERE hoog woont, zeer laag ziet en nu gaat de Psalm verder dat de HEERE de geringe uit het stof opricht en de nooddriftige uit de drek verhoogt. De drie-enige God doet alles. Hij is de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde, de Alfa en de Omega. De kanttekeningen verwijzen hierbij naar de lofzang van Hanna uit 1 Samuël 2:1-10. Laten we dat gedeelte maar eens lezen. *"TOEN bad Hanna en zei: Mijn hart springt op van vreugde in de HEERE, mijn hoorn is verhoogd in de HEERE; mijn mond is wijd opengedaan over mijn vijanden, want ik verheug mij in Uw heil. Er is niemand heilig gelijk de HEERE, want er is niemand dan Gij,*

---

⁵ Hebr. 12:22 Maar gij zijt gekomen tot ⁵⁵den berg Sion en de stad des levenden Gods, tot ^xhet hemelse Jeruzalem en ⁵⁶de vele duizenden der engelen;

⁵⁵ Dat is, tot de algemene kerk en de ware gemeente van **Jezus Christus**, waarvan de berg Sion een voorbeeld was; zie Ps. 2:6. Jes. 2:3; 49:14, enz.; die terstond ook de stad Gods en het hemelse Jeruzalem genaamd wordt, omdat zij van God uit den hemel wordt opgericht, bijzonderlijk geregeerd en verheerlijkt. Zie Openb. 3:12; 21:2, 10. Zie ook Zach. 2:4, enz.

⁵⁶ Namelijk die ook dienaars van **Christus** zijn, en mededienstknechten der gelovigen, gelijk de engel spreekt Openb. 19:10; 22:9.

^x Gal. 4:26. Openb. 3:12; 21:10, enz.

en er is geen Rotssteen gelijk onze God. Maakt het niet te veel, dat gij hoog, hoog zou spreken, dat iets hard uit uw mond zou gaan; want de HEERE is een God der wetenschappen en Zijn daden zijn recht gedaan. De boog der sterken is gebroken; en die struikelden zijn met sterkte omgord. Die verzadigd waren hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, en die vele kinderen had, krachteloos is geworden. De HEERE doodt en maakt levend (Deut. 32:29); Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft de geringe uit het stof, en de nooddriftige verhoogt Hij uit de drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen de stoel der ere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet. Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten bewaren, maar de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht. Die met de HEERE twisten, zullen verpletterd worden, Hij zal in de hemel over hen donderen; de HEERE zal de eindigen der aarde richten, en zal Zijn Koning sterkte geven en de hoorn Zijns Gezalfden verhogen.”

Dit nieuwe lied van Hanna was een lofzang (een Hallelujah), want dit werd door de Heilige Geest in haar hart gewerkt. Ze had het ook bij ondervinding geleerd. Is het ook onze ondervinding, dat we als een dode levend zijn gemaakt, door de hel van de hel verlost zijn, van arm rijk zijn gemaakt, door de vernedering heen zijn verhoogt, uit het stof zijn verheven en als een nooddriftige verhoogt zijn uit de drek (of uit de mesthoop, dat is van een kleine en nederige staat). Zoals ook de Apostel Paulus spreekt in Rom. 6:4-5: “Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat gelijkwijs Christus uit de doden opgewekt is tot heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden. Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns dood, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding.” Wij moeten van onze drek gewassen worden door het bloed van het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt. Of zijn we nog een geslacht dat rein in eigen ogen is (Spreeken 30:12)?

Jesaja spreekt ook van het afwassen van de drek in Jesaja 4:3-4: “En het zal geschieden dat de overgeblevene in Sion en de overgelatene in Jeruzalem zal heilig geheten worden, een iegelijk die geschreven is ten leven te Jeruzalem; Als de Heere zal afgewassen hebben de drek van de dochteren Sions, en de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzelve midden, door de Geest des oordeels en door de Geest der uitbranding.”

Hieruit blijkt ook weer zo treffend dat we de doorwerking van de Geest des oordeels en der uitbranding nodig hebben. De Geest der genade en der gebeden. De Geest Die overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel. De Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN. Samengevat: de Geest van Christus. Want zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe, Rom. 8:9. Die de Geest van Christus hebben ontvangen, zullen ook de vruchten van de Geest ontvangen zoals opgetekend in Galaten 5: liefde, blijdschap (namelijk door de Heiligen Geest, Rom. 14:17, ontstaande uit de verzekerdheid dat wij vrede met God hebben), vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof (dat is, trouw in beloften en bediening van zijn ambt), zachtmoedigheid, matigheid (of: kuisheid, onthouding van onbehoorlijke lusten). Tegen de zodanigen is de wet niet, namelijk om hen te verdoemen. Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en de begeerlijkheden. Indien wij door de Geest leven, zo laat ons ook door de Geest wandelen. Mogen wij weten, door genade, gewassen te zijn van onze drek? Gewassen door het bloed der verzoening, door Jezus Christus Die een verzoening is voor al onze zonden?

Vers 8 en 9

Wat is het doel van dit alles? Om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks. Wat betekent dit? Hanna spreekt in haar lofzang om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen de stoel der ere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet. Gideon wordt genomen van zijn dorsen, David van het weiden van de schapen. De apostelen worden van hun visserij tot vissers van mensen gemaakt. Levi die in het tolhuis zat, midden in zijn vervloekte bestaan, werd geroepen tot discipel van de Heere Jezus. Toen de deugd van Jozef beproefd en gebleken was werd hij uit het stof van de gevangenis opgericht om hem te doen zitten bij de prinsen. En hoe verging het Mefiboseth? Hij werd als kreupele gedragen aan des konings tafel, om geduriglijk brood te eten aan de tafel van David. En ook al Gods kinderen worden opgericht uit het stof en als nooddruftige uit de drek verhoogt om eeuwiglijk aan de tafel des Heeren te mogen verkeren, zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams, Openbaring 19:9. Onvruchtbaren mogen wonen met een huisgezin, zo mogen in zichzelf onvruchtbare, doemwaardige zondaren aanzitten met het huisgezin Gods, als een blijde moeder van kinderen. Zo verheugt ook de dierbare Bruidegom naar Zijn Bruid, die zwart is als de tenten van Kedar, doch liefelijk in Zijn ogen. Mogen wij al tot dat huisgezin Gods behoren?

Zingen: Psalm 113: 3

Pauze

Vragen:

1. Deze Psalm is het begin van het Hallel zoals we lazen. Welke Psalmen vormen het Hallel?
2. Kun je de verdeling van Psalm 113-114 voor de maaltijd en Psalm 115-118 na de maaltijd verklaren?
3. Psalm 113 t/m 118 werden gezongen tijdens het Pascha. Wanneer kunnen deze Psalmen ook zeer goed gezongen worden?
4. Hoe zou je de inhoud van deze Psalm kunnen verdelen?
5. De Naam des HEEREN heeft verschillende betekenissen. Kun je er enkele noemen?
6. Hallelujah komt alleen in de Psalmen voor en in het Bijbelboek Openbaringen. Wat zou een verklaring kunnen zijn?
7. Waaruit bestaat de genade en goedheid van de Heere in deze Psalm?

Zingen: Psalm 113:4 en 5

Eindgebed